

ПОРАНА БОГ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

4. číslo

Budyšin, apryl 1959

Lětnik 9

Hrono na jutrownik 1959

„Ty sy swoje mjeno na wšitko chwalobne sčinił přez swoje slowo!“

Psalm 138, 2

Tudy so jedna wo Bože swjate mjeno. Čłowjeske mjeno drje ženje swjate njeje, ale něšto tola woznamjenja. Kak husto dyrbymy něšto podpisać ze swojim mjenom; hakle potom pismo, kwitowanka, šek abo štož hewak je, plaći. Kóždy hlada tež na swoje dobre mjeno. Nikomu so njelubi, hdyž druhu jeho mjeno přima abo wusměša.

Bože mjeno pak je swjate. My prosymy: „Swjećene budź twoje mjeno!“ A Bóh přikaza sam: „Ty njesměš mjeno Boha swojeho Knjeza znjewužiwać!“ Haj, tak wohrožene je Bože mjeno mjez nami čłowjekami, zo dyrbi Bóh sam ze swojej kaznju je škitać a zo dyrbi jeho syn nas wučić, wo prawe swjećenje jeho wulkeho, mócného, krasného mjena prosyć!

Bóh pak sam je swoje mjeno chwalobne sčinił ze swojimi słowom! Woprawdže je Swjate pismo tež jeničke překrasjenje Božeho mjena wot započatka hać do kónca, wot stworjenja swěta hać k jeho wobnowjenju na poslednim dnju.

Najwjětše překrasjenje pak zhoni Bože swjate mjeno přez toho, kiž je to slowo Bože, kiž je so čělo sčiniło, to je Jezus Chrystus sam! Kak je wón swoje žiwe dny Wótca a jeho mjeno překrasnił a chwalił a česći! Wosebje wuzběhnył pak je Bóh Knjez sam swoje mjeno z krasnym stanjenjom Jezom Chrysta wot morwých.

Wšak wěmy, zo je tutón swět, na kotrymž smy žiwi, — njech so hišće tak wulke a krasne wěcy na nim stawaja — wot smjerće wohroženy. Za naturskeho čłowjeka skónči so wšo před rowom. Chrystus pak je dobywarsce z rowa stanyl a smjerć přewinył. Tuž my

Słowo našeje synody

W tutych za swět a naš lud rozsudnych dnjach smy jako synoda ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwy Sakskeje zhromadzeni. My připóznawamy slowo našeho knjeza biskopa, kotraž je nam prajil na našim zeńdženju dnja 6. apryla 1959:

Nas wšitkich synje zaběraju prašenja přichoda našeho luda a swěta, kaž su předewšěm načate z wozjewjenjom knježerstwa Sowjetskeho zwjazka nastupajo Berlin a načisk měroweho zrěčenja. Zwjeseleni smy, zo so w poslednich měsacach a tydzenjach po wšem swěće dopóznaće předobýwa, zo dyrbi so zymna wójna skónčić a mjezynarodne napjatosće so rozrisać. Wosebje witamy, zo zwólnosć přibýwa, za to puć jednanjow mjez wulkomocami wolić a při tym prašenje Němskeje rozważować a wo nim so dojednać.

Njemóže řeče wo tym być, zo bychu nas jako cyrkej tute prócowanja njezajimowale. Biskopoj wo Němskej demokratiskej republice su so na zamołwitych mužich z próstwom wobročili: Njezabudźće čłowjeka! Runje wo to nam dže. My nimamy žane politiske recepty poskićeć, ale prosyć dyrbymy a napominać: Spominajće na čłowjeka!

Čłowjekow dla žedžimy so po tym dnju, hdyž so wobaj dželej Němskeje zaso zjednočitej, zo by so ščěpjenje, kotraž džensa přez njeličomne swójby dže, přewinyło.

wěmy, zo tež za nas smjerć wjacé móc njeje, kotraž njeje přewinył! Wšak rěkaše runje hrono za jutrowny tydzień: „Chrystus rjeknje: Ja běch morwy, a hlej, ja sym žiwy wot wěčnosće hać do wěčnosće, a mam kluče hele a smjerće!“ Haj, chwalene budź swjate mjeno, mjeno Boha Wótca, Syna a Swjateho Ducha!

La.

Čłowjekow dla wobročamy so přeciwo wšemu dalšemu napřemobronjenju a přeciwo kóždej horcej a zymnej wójnje.

Čłowjekow dla prócujemy so wo nowe mjezynarodne dorozumjenje, wo wotstronjenje wšitkich srědkow za ničenje masow a so wobročamy přeciwo rozšěrjenju atomowego brónjenja na přeco dalše kraje.

Čłowjekow dla prosymy wšitke móžnoty jednanjow wužiwać a nic dla swětonahladnych a politiskich rozkorow dać čłowjekam čerpjeć.

Čłowjekow dla prosymy wo prawdosć a swobodu za wšitkich. Čłowjekow dla namołwjamy k lubosći a nic k hidže.

My wěmy, što ma ščěpjenje našeho luda za miliony čłowjekow rěkać. Jasni smy sebi, zo móže so tola prašenje jenož w měrje rozrisać a zo by kóždy pospyt namócného rozrisanja njeprěwidžomne sčěhwki měł.

Rada a cyrkwinska konferenca Ewangelskeje cyrkwy w Němskej stej wobzamkłej, zo maju njeźelu Rogate — na njeźeli modlitwy — wšitke ewangelske wosady we woběmaj džělomaj Němskeje so k modlitwy zhromadzić a prosyć wo zdžerženje měra mjez ludami a wo spomožny puć za naš němski lud. Tutomu wobzamknjenju Ewangelskeje cyrkwy w Němskej my tež tohodla radostnje přihłosujemy, zo by so na tole wawnje znowa dopokazało, zo slišamy do jedneje cyrkwy a začuwamy zwonkowne ščěpjenje jako našu zhromadnu nuzu.

My wšitcy začuwamy, zo stejimy před rozsudnymi měsacami. Njech je a wostanje w našej cyrkwi modlitwa žiwa, kotraž po wučbje japoštołow ludy a jich knježerstwa njeprěstawajcy poruča Božemu wodženju.

Bože slovo a jeho přeložki

Wujimk z lětneje rozprawy zwjazka ewangelskich bibliskich towarstwow na lěto 1958

Najprjedy někotre data: Na kóncu lěta 1957 běše Bože slovo přeložene do 1127 rěčow. To pak njerěka, zo běše cyła Biblija do tutech 1127 rěčow přeložena.

Cyła Biblija bě do 215, cyły Nowy testament do 269 a džěle Biblije do 643 rěčow přeložene.

Hač do lěta 1800 běše cyła Biblija jenož do 38 rěčow přeložena. Mjez tutymi 38 přeložkami běštej tehdom hižom tež naš hornjoserbski (1728) a delnjoserbski (1796). W lěće 1900 bě tu hižom 99 přeložkow Biblije a jenož polsta lět pozdžišo, w lěće 1950, bě Swjate pismo w 200 rěčach dospołnje nacišćane.

Ličimy z tym, zo budže w přichodnych 25 lětach wjace přeložkow dokončenych dyžli za cyły 19. lětstotk. Tuchwilu so 1800 duchownych, misijonarow a wědomostnikow z přeložowanjom Biblije zaběra. Na swěće je tu hišće 24 rěčow z wjace dyžli 1 milion ludźimi, kotrež hišće nimaju Bože slovo. W Africe samej je hišće na 300 rěčow bjez Biblije. Kelko rěčow je docyła na swěće? Najskerje na 3000! Francoska akademija wědomosćow je naličila 2796 rěčow. Naš serbski lud hišće dawno njeje najmjeńši na swěće.

Přeložowanje Swjateho pisma je hobsrke a zamołwite džělo. Dže tu tola wo Bože slovo, kotrež ma so po móžnosći po słowje, ale stajnje prawje přeložić, to rěka, zo zmysł pisma samsny wostanje tež w nowej rěči. Wiliam Carey praješe raz: Kóždy zmylk w přeloženju do indiskeje rěče je mi kaž zajědojćenje studnje. Dolho dyrbyja přeložowarjo husto dosć za jenym jeničkim wurazom pytać. Tak njejsu křesćanscy misijonarajo hač do džensnišeho žane spokojace slovo w chinskej rěči za „Bóh“ namakali. Katolscy misijonarajo wužiwachu w 17. lětstotku slovo „chu“, kotrež tak wjele rěka kaž „knjez“ abo „mištr“. „Chu“ potajkim njeje po prawym žane slovo pobožneje rěče, ale měni wjele bóle wosebneho, wuznamneho čłowjeka. Druzy zaso wužiwachu „t'ien“, štož rěka: njebjo (abo njebjesa?), přiroda, wosud. Dominikanscy mniša zwjazachu wobě słowje „t'ien chu“, štož by potajkim rěkało: knjez w njebjesach. Jezuića wužiwachu „šangti“. Tak mjenowachu chinscy svojich nje-

bohich kejžorow. Katolscy misijonarajo njemóžachu so dojednać a wobročichu so na bamža jeho prošo wo rozrisanje tuteho prašenja. Bamž na to zasudži slovo „šangti“ a postaji, zo ma Bóh w chinskej rěči w katolskej cyrkwi rěkać „t'ien chu“. Ewangelscy misijonarajo so hač do džensnišeho njemóžachu rozsudzić a su docyła mēnjenja, zo dyrbyja chinscy křesćenjo sami slovo za „Bóh“ namakac a postajic.

Wolter, klětka a pišćele w Hornim Wujedže

James Lauriault, misijonar mjez Indianami, pytaše slovo za „hrěch“ a přińdže na wuraz „hoch“. Při padnje zaslyša, kak žonje hornc z rukow wupadny a wona zawoła „hoch“. Nětk mēnješe misijonar, zo je tole slovo tola přesłabe, zo by móhlo to wuprajic, štož pod hrěchom rozumimy a pytaše za druhim słowom, ale indianscy křesćenjo cheychu při „hoch“ wostać, a skónčnje dyrbyješe Lauriault spóznać, zo je „hoch“ tola prawy wuraz za „hrěch“, přetož rěka tak wjele kaž wěc skónčować, kotraž druhemu sluša. Zawěрно, to je tola naš hrěch, zo to, štož Bohu sluša, skazymy a znjewužiwamy: swoje čělo, svojeho blišeho, kubla a dary tuteho swěta, přetož wšitko je Bože.

Hobsrke pak su čěze, hdyž ma so swjate slovo do rěče přeložić, kotraž hišće pismo njeznaje. Misijonarajo dyrbyja z wulkej prócu

sami hakle slowa hromadzić, wašnje rěče zeznać a alfabet wunamakac za dospołnje cuze zynki. To je smjerz sprócnije džělo, při kotrymž pohanjo husto dosć hišće misijonaram z wotpohladom čěze činjachu, zo jim wopačne slowa mjenowachu. Hdyž potom misijonar z wopačnymi słowami předowaše, mējachu pohanjo z toho swój žort, bjez toho zo by předar wědžal, čehodla so tamni směja.

Z přeložowanjom Swjateho pisma do cuzych rěčow je křesćanske misijonstwo njeprěwidžomnu pomoc tamnym ludam wopokazało. Za wědomosć je jeho skutkowanje a slědženje nimo měry wažne žorlo.

Hač drje to wědžachu?

Cyłu jutrownu sobotu hač do pozdnjeje nocy naša młodžina praskaše a třěleše, zo jenož tak po wsy wuskaše. Nas to njelubje dopominaše na zrudne časy wójny.

Hdyž choemy tole harowanje w jutrownym času zrozumić, dyrbymy wróco hić hač do sameho pohanskeho časa. Naši pohanscy wótojo hišće njeznajachu Boha, kiž je knjez wšitkich dobrych a zlych mocow, kotremuž směmy so dowěric, zo Wón nas škitá přede wšej škodu. Woni cheychu so sami škitac před zlymi duchami, kotrež runje w jutrownym času po jich mēnjenju wosebje wšo wutučace žiwjenje wohrožeja. Z harowanjom a cychnjowanjom mēnjachu zlych duchow móc wuhnać a wot swojeje wokoliny wotdžeržować. Tohodla činjachu tajki „Heidenlärm“.

Samsny wuznam ma tež herje kanje wokoło kwasneho doma na wječoru před kwasom. Džensa však je to husto dosć njehañbičiwě klubučinjenje, přećiwu kotremuž dyrbyjala policija zakročic. Za čas našich pohanskich wótcow běše to skutk lubosće přiwuznych a susodow, zo młodeju mandželskeju před zlymi duchami škitachu.

Čas za tajke pohanske naložki však dyrbyjal džensa zawěрно nimo być.

Serbski misijonar z Małeje Boršće pola Eskimowcow

Jurij Knoch je so 24. 10. 1770 w Małej Boršći, w małej wsey pola Hodźija, narodził. Samsny dzeń bu tež w Hodźiju wukřećeny.

Ze swojeho žiwjenja njech nam sam powěda:

Mojej staršej běštaj pobožnaj, zbudženaj a Ochranowskim bratram znataj. Wopytowaštaj nje-dzelske zhromadźizny w Małym Wjelkowje a hdyž běch něšto wjetši, mje tam sobu wzaštaj. Tak běch wot nanajprěnjeje młodosće z Ochranowskim zjednoćenstwom znaty. Hdyž nětk wot tajkeho wopytowanja domoj přińdžechmy, so nan a mać ze mnu na kolenach modlištaj. Ja běch najmlódše džěčo a sam doma. Bratr a sotra, Harnap mjenowanaj, běštaj prirodnaj z maćerneho přenjeno mandželstwa. Bratr bě hižo pola Ochranowskich bratrow w Małym Wjelkowje, sotra pak w Niskej. Hač do 8. lěta běch pobožny a zbožny z mojim Zbóžnikom. Staršej njechaštaj, zo bych něšto zleho słyšał abo widžał a mje stajnje k dobremu a džělu pohonjowaštaj, ale na tak lubozne wašnje, zo sym swoje džělo přeco z wulkej radosću činił a ženje nućeny. W swojim 6. abo 7. lěće běch jara chory a wjeselich so, zo mój luby Zbóžnik

mje bórže k sebi wozmjje, ale wón mi zaso strowosć da.

Bě wjace džěći z našeje wsey, kiž Mały Wjelkow wopytowachu. Hdyž potom domoj přińdžechmy, zhromadźichmy so a dźeržachmy sami hodžiny, kaž běchmy je w Małym Wjelkowje widžałe a słyšałe, potom tež wšitke hromadže so klaknychmy a so modlachmy. A Knjez Jezus Chrystus so tež wěsće k našej džěćacej modlitwje wuzna.

We 8. lěće započach čitać wuknyć. W našim domje nas stary, chutny muž wuwučowaše. Wón nas derje rozumješe. Z chutnym, ale tola luboznym pohladnjenjom móžeše nas za wotešku dźeržeć. A hdyž tež někotre razy z kiješkom hrožeše, wón tola ženje njebiješe. A džěći mějachu swojeho wučerja jara lubo a sej jeho česćachu. Nětk, hdyž mojej lubaj staršej mje wjac dlěje wot žiwjenja swěta wotdźeržeć njemóžeštaj, dokelž bě tež na času, mje do šule posłać a mje tu a tam w džěle trjebaštaj. W tym času ja něštozkuli widžach a słyšach, štož mojej duši škodžeše a moju lubosć k Zbóžnikej wuhasny. Lochkomyslny běch jara a tohodla so mi wjesele rozwołnjeje młodžiny jara lubješe a chłostacy

hlós Božeho Ducha njechach słyšeć a mějach jenož mysl, kak bych swětne wjesele prawje wužiwał.

Moja mać so jara wo zbožnosć mojeje duše staraše. Wona spytaše z lubosću, a hdyž to njepomahaše, z pukami polěpšowaše. Lubosć da mi přemyslować, ale puki pomhachu jenož tak dołho, kaž mje bolachu. Jara pak mje nastroži, hdyž hrožeše, zo chce to nanej prajić, hdyž domoj přińdže. Nana tak lubowach a česćach, zo so jeho bóle bojach, dyžli pruta a kija maćerje. — Mój luby nan běše ze mnu jara sćerpliwy a da mi wulku swobodu, jenož lhanje njemóžeše znjesć. A hdyž so něchtó pře mnje hóršeše, mje kruće chłostaše. Wučerej bě nan poručil runje tak činić, tón pak bě tak surowy, zo skoro žadyn dzeń njezańdže, zo njejsym puki dóstał. Na tajke wašnje pak so jenož nabojach a njewuknych, a tohodla swojeho nana prošach, zo by mje do Hodźija dał, hdžež je šula poł hodžiny dale. Wón tež do toho zwoli. Hodžijski wučer bě jako kruty muž znaty. Wón pak nas džěći derje rozumješe, byrnjež tež kruće na porjad hladaše. Hdyž běše moju bojarnosć spóznał, běše dosć přecelny ze mnu a ja jeho lubowach kaž swojeho nana.

Hdyž so mojemu nanej moje zadźerženje njelubješe, mje jenož njechłostaše, ale spytaše mje přeswědčić a k lepšemu pohnuć.

To njech jedyn příklad pokaza: W pozdnim nalěću bě hišće hluboki sněh přišoł a ptački, kaž zyba a škowroněk atd. pytachu w našej bróžni škit a něšto k žranju. Tule skladnosć wužich, wbohe zwěrjatka lójić. Tehdom nan rjekny: Słyš, mój syno, kak by tebj bylo, hdy by sam po puću był a by so blyskało a hrimalo, a by potom do małeje chěžki wučeknył a tam bychy će rubježnicy a mordarjo popadnyć a zničić chcyli? Hladaj, ptački pytaju w našej bróžni škit a zemja je wšudže ze sněhom zawodzeta, tak njenamakaja žaneje picy a pytaja tu někotre zornješka. Njechaš ty jim tónle škit popřeć?

Těle słowa njejsym zabył, a sym hlódnym ptačkam zorno sypał. Nan mi tež žanu próstwu skrótka njezapowědži, ale jemu so stajnje poradzi, mi hluposć mojich próstwow dopokazać. Njeběše nanowe wašnje, mje přeco zaso napominać a wjele powědać, ale jeho modlitwa, kiž přede mnu k Zbóžnikej

Wo wodaću hrěchow

(Wujimk přednoška na kublanskim dnju w Budyšinje)

(Skónčenje)

My potajkim njesměmy sebi myslić: „Hdyž sym zaso znowa zhrěšił, to tak zlé njeje, wšak móžu sebi jón přeco zaso dać wodawać. Ja sym tola tak a tak chudy, hubjeny, hrěšny čłowjek!“ Ně, je přeco zła a njeslyšana wěc, hdyž je křesćan zhrěšił, a tež strašna wěc, dokelž nchtó njewě, što z toho sčěhuje. Někotryzkuli je so na jara lochkomyslnje wašnje do stracha hrěcha podał a tam zahinył! Wotyknyeny kónc za křesćana je a wostanje, zo njeby zhrěšił. Kak praji naš Zbóžnik w předowanju na horje? „Tohodla dyrbiće dokonjeni być, runje kaž tež waš Wótc w njebiesach dokonjany je.“ A w 1. lisće swj. Jana steji: „Štóž we nim (w Chrystusu) wostanje, tón njehrěši!“ (3, 6) A hdyž smy zhrěšili — a to smy, wšak praji tež Pawoł (po słowje přeložene): „My smy wšitcy zhrěšili.“ (Rom. 3, 23) —, potom njejsmy we wokomiku hrěšenja „we nim“. w jeho bliskosći byli, njeběchmy

z nim twjerdže zjednoćeni. Tohodla dyrbimy přeco znowa zwisk z nim posylnjeć, a to drje ze swěrnyym posluhanjom na jeho słowo, ze stajnym řečenjom z nim w modlitwje a z husćišim wobdźelenjom na Božim blidže, a runje poslednje móže so stać wjace hač jenož jónkróć, dwójce, trójce wob lěto. Wšak njesměš prajić, hdyž maš skladnosć a tež žadanje, w matrownym tydženju Bože wotkazanje wužiwać: „Ně, ja běch tola hakle nalětni pokutny dzeń. To je snano přewjelé, to je znjewužitne wužiwanje!“ To je wopačne wobmyslenje! A woprawdže to wšo: Bože słowo, modlitwa, sakrament dyrbi k tomu služić, zo bychmy njehrěšili! Runje tak je to swj. Jan wuprajil: „Moje džěćatka, to wam pišu, zo byšće njehrěšili. A jeli štó by zhrěšił, mamy řečnika pola Wótca, Jezom Chrysta, kiž je prawy; a wón je zjednanje za naše džěći, nic jeno pak za naše, ale tež za hrěchi cyłego swěta.“ (1. Jana 2, 1. 2)

La.

Lubosć a swět

Měnjena njeje lubosć, kaž je wona mjez mužom a žonu, mjez staršimaj a džěscom a mjez přećelemi. Tajka lubosć so samo wot so rozumi. Ju namakaš tež pola pohanow. Měnjena je křescanska lubosć, kotraž je njewotwisna wot sympatije a zwjazkow krwě, kotraž dyrbi samo tež njeprěćela lubować. Za tajku lubosć tworichu spisowaceljo noweho testamenta cyle nowe slowo „agape“. Grekska rěč drje měješe dosć slowow za lubosć, ale wšitke tute slowa běchu přejara zwjazane ze začucom. Nowe slowo pak rěkaše tak wjele kaž „připóznać“, „so spokojić“, „derje zmysleny być“. Tuž rěka křescanska lubosć, zo so tež z tym spokojamy, kotryž nam škodźi, nas hani, nam zle přeje. Jemu dyrbimy dobrotu wopokazać, jemu pomhać, jemu wšo dobre přeć.

Hdže je na swěće tajkeje křescanskeje lubosće? Nihdže! Přetož čłowjekojo su zmysleni po wašnju staro testamentiskeho čłowjeka:

Tajka lubosć čini čłowjeka hakle prawje za čłowjeka. Bóh je sebi nas po swojej podobiznje stworił. Bóh pak je lubosć. Nadobny čłowjek je čłowjek lubosće.

Naš Knjez a Zbóžnik nježada sebi tajku lubosć wot wšitkich čłowjekow ale jenož svojich wu-

čobnikow: Na tym dyrbi kóždy spóznać, zo sće moji wučobnicy, zo so mjez sobu lubujeće.

Tajka lubosć je bohatstwo.

Tajka lubosć je krasny nadawk. Z njej budžemy sól zemje a swětło swěta.

Tajka lubosć trjeba zmužitost wěry, přetož wěmy wšak wšitcy dosć derje, zo je njeźdzak swěta mzda. Bóh pak ma swoje spodobanje z tajkeje lubosće.

Tajka lubosć je rjekowstwo. Wona tu sama steji woerjédz tutoho swěta — a spuša so cyle na pomoc njewidžomneho Boha. Naš Knjez Jezus je był rjek lubosće a je dobył. Tuž chodźmy za nim. zub wo zub, woko wo woko. Njeprěćelstwo płodźi nowe njeprěćelstwo. Hdyž tež tajku lubosć na swěće njenamakamy, tak ju tola

trjebamy, přetož lubosć płodźi a zdźerži žiwjenje — a hida je smjerc. Lubosć natwarja — hida torha. Lubosć je měr — hida pak wójna. Štóž chce žiwjenje zdźeržeć, dyrbi propagować lubosć — a nic hidu. Předarjo hidy su pósli smjerće, njech je to rasowa hida abo klasowy bój abo nabožny fanatizm.

Naš strowy čłowjeski rozum nas wučí, zo bychmy so mjez sobu připóznowali, mjez sobu sćerpnosć měli, sebi mjez sobu wodawali (potajkim „lubowali“ po křescanskim wašnju), přetož my wšitcy móžemy so mylić. Štó praji tebi, zo je jeniće twój nahlad prawy? Tohodla budź stróžby, wočakuj, daj tamnemu jeho eksperiment činić, snano ma wón tola dobre mysle, kmaňše mysle samo hač ty.

Pobožnosť J. A. Komenskeho (1592–1670)

Dr. Jaworzynowa

(Nalěto 1957 — w měrcowskim a haperlejskim čisle našeho „Pomhaj Boha“ běchmy hižom raz nastawk našeho lubeho bratra prof. Hanuša Hártela wo Janu Amosu Komenskim, kotrehož mjeno džensa hišće swój rjany blyšč zhubiło njeje, wozjewili. Wón je za

šulstwo najwjetši wuznam měl. Štóž sebi čisla našeho łopjena chowa, njech sebi znowa tamny wulce zajmawy nastawk prof. Hártela přečíta, zo by tutón čím lěpje zrozumił. Red.)

Pola wulkich genialnych wosobow njewšědneho formata so prašamy, w čim ma jich wulkosć swoje korjenje. Genialnosć je potajnstwo. Tajki hobr, genius, přinđže njewočakowany, njeprípowedženy. Njeje móžno, jeho přichad přihotować. Zjewi so nadobo, husto dosć po zdaću přezahe. Zapřimnje z něčim nowym, z někajkim nastorkom abo skutkom, do zwučeného porjada wšědneho žiwjenja. A hdyž tež snadź sam zwrěšći, zawostaji zady sebje swětłu čaru kaž meteor. Wobswětli puć do nowého přichoda, abo wusywa do hlubokeye bróždy, kiž je ze swojej mocu a z woporami svojeho žiwjenja wuworał, zorno, kotrež poda bórže abo pozdžišo krasne žně.

(Přichodnje dale)

Lubosć studnje, je-li luby njeprítomny, hdyž přestawaju dobroty a křiwdy so načinja. Lubosć wšak, kiž wustawa, nihdy njeje byla prawa.

Serbski misijonar z Małeje Boršće pola Fskimowcow

sćeše, moju wutrobu sylnje pohnu.

Wšitke swjate dny wopytowach ze staršimaj Mały Wjelkow, hdžež mje najbóle předowanje bratra Loskila přimny. Cyły čas, wot 8. lěta hač do 12., hdžež něštožkuli zleho nawuknych, ale tež wjele króć mje napominachu, moju wutrobu lubemu Zbóžnikej přepodać, zničá lóchkomyšnosć a hrěch wšitke dobre skutki. Staršej widžeštaj we mni z wulkej bolosću džěćo tutoho swěta a swětnje skaženosće, a woprawdže bych tež najnjezbožowniši čłowjek na zemi był, njeby-li mje luby Knjez do swojeje chorownje wzał — mjenujcy do Ochranowskeho zjednoćenstwa.

W 13. léće njemóžach so wjace sprawnemu hłosej, bójskeho pastyrja wuwinyć. Přemysluju, kak sym w svojim žiwjenju lochkomyšlny a zły był, njemóžach hić hač plakać. Tak bjez tróšta běch někotre dny a sej žanu radu njewědzach, doniž so w kólni nje-klaknych a k Zbóžnikej so nje-

wolač. A hladajće, tak přinđže krasny měr do mojeje duše. Bě mi tak, kaž bych Zbóžnika widzał při mni stać a slyšal słowa: „Ty sy mój! Twoje hrěchi su čí wodate!“ Tule hodžinu njemóžach za- być, w kotrejž do mojeje wutroby swjate swětlo a njebeske wjesele přinđže a wodaće hrěchow. Tale wjeselosć tež staršimaj njewosta potajna. Wonaj so prašeštaj a ja wšitko wupowědach, a wonaj so ze mnu wjeseleštaj a Zbóžnikej so džakowaštaj a za jeho hnadu, kiž bě na mni wopokazał. To bě přeni raz, zo so sprawný towarš mojeje duše mi zjewi. Tak běch cyły čas prawje wjesoly a mějach we wutrobje zbóžny měr.

Jenož pobrachowaše mi w tym času sprawná rada a zastaranje, kajkež je naše lube džěći w Ochranowskej wosadze maja. Nichtó tu njebě, kiž by mje napominał a hdžež bych raz z poľnej wutrobu hić móhl, a tak bohužel doľho njetraješe, a ja zaso do stareho prjedawšeho žiwjenja padnych.

(Přichodnje dale)

Nakład Domowina. — Licenca č. 733. Wuchadza jónkróć za měsac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent G. W i r t h - Njeswačidlski Čiše: III-4-9, Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje.